

VODA, NAŠA NAJBOLJ DRAGOCENA DOBRINA

Žal vse premalokrat cenimo to, kar imamo. Zdi se nam samoumevno, da si lahko kadar koli v varnem zavetju svojega doma natočimo kozarec sveže vode iz pipe in ga brez pomisleka ali skrbi za zdravje popijemo. Niti pomislimo ne, da skoraj polovica svetovnega prebivalstva te možnosti nima.

Vodo velikokrat jemljemo kot nekaj, kar je samoumevno in dostopno v neomejenih količinah. Pa vendar ni tako. Danes občuti pomanjkanje vode že več kot štirideset

odstotkov svetovnega prebivalstva, do leta 2050 pa bo ta delež narasel na dve tretjini. Vzrok za to se skriva v naraščanju števila svetovnega prebivalstva, čezmerni porabi vode in vse večjem onesnaževanju.

Skrb za vodo je skrb nas vseh, zato je prav, da začnemo sprejemati odgovornejše odločitve. Kaj lahko storimo, da bomo zavarovali vodne vire in prispevali h kakovosti pitne vode, in zakaj je bolje piti vodo iz pipe kot ustekleničeno, boste izvedeli v nadaljevanju.

ZAKAJ JE DOBRO PITI VODO IZ PIPE

Voda iz pipe je bolj zdrava izbira kot sladke in gazirane pijače, saj ne vsebuje dodanih sladkorjev ali drugih škodljivih dodatkov. Je tudi veliko boljša kot ustekleničena voda, saj lahko s pitjem vode iz pipe prispevamo k zmanjšanju nastajanja odpadne embalaže in hkrati posegamo po cenovno ugodnejši izbiri.

V Sloveniji je voda iz pipe povprečno več kot dvestokrat cenejša od ustekleničene, po svetu pa tudi do tisočkrat cenejša. Po nekaterih podatkih naj bi ustekleničena

voda stokrat bolj obremenjevala okolje kot voda iz pipe. Po svetu naj bi zaradi stekleničenja vode ustvarili približno 1,5 milijona ton plastičnih odpadkov. Res je, da danes veliko takih odpadkov lahko recikliramo, a jih še vedno preveč konča na odlagališčih ali v naravi. Biološka razgradnja plastenk za vodo pa lahko traja tudi do tisoč let.

Zakaj bi zapravljali denar, dragoceno energijo in naravne vire za nekaj, kar priteče iz pipe v našem domu?

KAKO LAHKO SAMI PRISPEVAMO H KAKOVOSTI PITNE VODE

- V kanalizacijske odtoke ne odlagajmo odpadkov.
- Omejimo uporabo pralnih in pomivalnih sredstev, kolikor je le mogoče.
- Nevarnih snovi ne zlivajmo v tla, vodo ali kanalizacijo.
- Razumno uporabljajmo nevarne snovi v gospodinjstvu, ne kupujmo jih na zalogo in uporabljajmo jih v skladu z navodili.
- Redno preverjajmo stanje cisterne za kurilno olje.
- Če imamo greznico, kjer se zbira odpadna voda, poskrbimo za sanacijo greznice ali vgradnjo male komunalne čistilne naprave.
- Pitno vodo uporabljajmo načrtno in v zmernih količinah.
- Dosledno ločujmo in kupujmo le stvari, ki jih zares potrebujemo, kajti voda je potrebna za proizvodnjo vsakega izdelka.

Slovenija je bogata z vodnimi viri in se po količini in kakovosti uvršča v sam evropski vrh.

KOLIKO VODE ZARES PORABIMO

Ko nas nekdo vpraša, za kaj porabimo največ vode, najprej pomislimo na vodo, ki jo porabimo za pitje, kuhanje, čiščenje ali osebno higieno. Le malokdo pa pomisli na vodo, ki jo porabimo, ker kupujemo in uporabljamo vsakodnevne dobrine in živila. Vodi, ki je uporabljena za proizvodnjo in pridelavo dobrin in pri nakupu ni vidna, pravimo tudi virtualna voda, in prav ta predstavlja našo največjo porabo.

Če za zajtrk pojemo jabolko, košček čokolade in spijemo skodelico kave, smo pri tem porabili že več kot dva tisoč litrov vode, in to je šele začetek dneva. V večjem delu sveta vsak dan porabimo več tisoč litrov vode, kar je veliko več, kot se je sploh lahko obnovi v naravi.

KAJ LAHKO NAREDIMO

Najprej se moramo zavedati, da skoraj pri vseh svojih dejanjih posredno ali neposredno uporabljamo vodo, nato pa moramo storiti vse, kar je v naši moči, da zmanjšamo svoj vodni odtis in ravnamo tako, da pomagamo ohranjati vodne vire.

PET KLJUČNIH KORAKOV

- 1 Poskušajmo kupovati izdelke, ki za proizvodnjo in pridelavo potrebujejo manj vode.** Namesto večjih količin mesa zaužijmo raje več sadja in zelenjave, skodelico kave pa zamenjajmo s skodelico čaja.
- 2 Kupujmo lokalno pridelana živila,** ki niso prepotovala dolge poti do našega krožnika.
- 3 Ne mečimo hrane stran.** Načrtujmo svoje jedilnike in nakupe živil. Živil ne kupujmo na zalogo in bodimo pozorni na roke trajanja. Ko kuhamo, bodimo pozorni na velikost obrokov in raje postrezimo manjše porcije, ostanke pa shranimo in iz njih pripravimo nove jedi.
- 4 Ravnajmo se po načelu odgovorne porabe.** Kupujmo samo tisto, kar res potrebujemo. Kadar je le mogoče, kupujmo iz druge roke in uporabnih stvari ne zavržimo.

Vsak od nas vsak dan porabi pet tisoč litrov vode, kar je enako velikosti manjšega bazena.

- 5** **Varčujmo z energijo.** Za proizvodnjo ure električne energije se porabi več sto litrov vode, kar na dan nanese več tisoč litrov vode. Ugašajmo luči, in ko električnih naprav ne potrebujemo, jih ne puščajmo v stanju pripravljenosti, raje jih izklopimo.

KOLIKO VODE ZARES PORABIMO?

Vsak dan porabimo ogromne količine vode in to ne zgolj pri kuhanju, čiščenju, tuširanju ali pitju vode iz pipe, ampak predvsem z nakupovanjem in s potrošnjo vsakdanjih dobrin.

VIRTUALNA VODA

Virtualna voda je tista voda, ki je porabljena za proizvodnjo in pridelavo dobrin ter ob nakupu ni vidna.

Vsak od nas vsak dan porabi
5.000 LITROV VODE
= velikost manjšega bazena.

KOLIKO VODE SE SKRIVA V ŽIVILIH IN IZDELKIH, KI JIH UPORABLJAMO VSAK DAN?

 Skodelica kave | 250 ml
264 L

 Zrezek govejega mesa | 100g
1542 L

 Skodelica riža | 100g
250 L

 Košček čokolade | 100g
1720 L

 Košček sira | 100g
318 L

 Manjše jabolko | 100g
82 L

 Bombažna majica
2495 L

 Srednje velik krompir | 100g
29 L

KAKO ZMANJŠATI PORABO VODE DOMA

K varovanju vodnih virov seveda veliko pripomore tudi načrtna in varčna raba vode, zato smo na enem mestu zbrali nekaj praktičnih napotkov. Čeprav ste marsikaterega izmed njih že slišali, nič hudega. Naš namen ni bil odkriti toplo vodo, želimo vas le spodbuditi, da bi z njo ravnali razumno. ☺

V KOPALNICI

- Medtem ko se tuširamo, brijemo ali umivamo zobe, vodo vedno zapirajmo in preverimo, da smo pipo dobro zaprli.
- Namesto kopalne kadi raje uporabljamo tuš, in kolikor je le mogoče, skrajšajmo čas tuširanja.
- Preverimo, ali splakovalnik v stranišču pušča, in če je star, ga zamenjajmo z varčnejšim.

V KUHINJI

- Če imamo doma pomivalni stroj, posodo raje operimo v stroju kot ročno. Pri tem bodimo pozorni, da stroj uporabljajmo šele takrat, ko je poln.
- Če kupujemo nov pomivalni ali pralni stroj, izberimo varčnega.

- Zelenjavo in sadje operimo v skledi z vodo in ne pod tekočo vodo.
- Za odmrzovanje zamrznjene hrane ali za hlajenje pijače ne uporabljajmo tekoče vode. Hrano lahko odmrzujemo tako, da jo dan pred pripravo vzamemo iz zamrzovalnika, pijačo pa lahko ohladimo z nekaj kockami ledu.

NA VRTU IN DVORIŠČU

- Za zalivanje vrta uporabljajmo deževnico ali vodo, s katero smo oprali sadje in zelenjavo.
- Vrt zalivajmo redkeje in takrat močneje, da rastline razvijejo globok koreninski sistem. Vrt zalivajmo v jutranjih in večernih urah, da zmanjšamo izhlapevanje vode.
- Rezano kosilnico naravnajmo na višjo raven. Višje trave varujejo korenine pred izsušitvijo in zmanjšajo potrebo po zalivanju.
- Dvorišča ne čistimo z vodo, raje ga temeljito pometimo.

A row of brass faucets is shown in a shallow depth of field. The foreground faucet is in sharp focus, with a thin stream of water dripping from its spout. The background faucets are progressively more out of focus, creating a sense of depth. The lighting is warm, highlighting the metallic texture of the brass.

“

Če želiš videti
spremembo v
svetu, moraš
ti biti ta
sprememba.

GANDHI